

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

SLAVÍČEK, Martin (2018): Rezidenční suburbanizace v okrese Kladno: proměna sociálního prostředí. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 113 stran + 5 stran příloh. Vedoucí práce RNDr. Petra Špačková, Ph.D.

1. Obsah práce

Diplomová práce je věnována tématice proměn sociálního prostředí v suburbánních obcích v těsném zázemí Prahy. Jedná se o téma, které bylo v minulosti několikrát zpracováno jak v podobě studentských prací, tak v řadě domácích i zahraničních publikací. Téma je proto pro účely geografických kvalifikačních prací vhodné.

V úvodu diplomové práce jsou jasně uvedeny výzkumné cíle. Za hlavní cíl považuje autor zhodnocení sociálního prostředí v okrese Kladno v období postsocialistické transformace. Pět výzkumných otázek je zaměřeno především na charakteristiky sociální struktury (kompozice) a sociálního klimatu ve vybrané suburbánní obci - Buštěhradu. Úvod obsahuje vyjádření sociální a výzkumné relevance, výzkumné předpoklady a strukturu jednotlivých kapitol diplomové práce a je zdařilým vstupem do celé problematiky. Cíle i struktura práce jsou vhodné a přiměřené.

Teoretická část je spíše sumarizací textů věnujících se rezidenční suburbanizaci, konceptům sociálního prostředí a "community question". Protože se jedná o tradiční téma albertovského výzkumu, je pozice autora ulehčená, když umožňuje navazovat na řadu teoretických i metodologických přístupů. Na druhou stranu je takto prostudované téma pro rešeršní část i svízelné a svádí ke kompilaci již objevených pramenů. Martin Slavíček se zde bohužel spokojil spíše se zdroji, které byly rozebrány již v minulosti. Zejména v kapitole o rezidenční suburbanizaci nabízí většinou jen krátká sdělení a útržky než kritickou diskusi s literaturou. Pro další kumulativní výzkum by bylo prospěšné, kdyby autor přidal nejnovější literaturu po roce 2013, sáhl i více do zahraničních zdrojů a následně uplatnil vlastní vidění vybraných prací. Celkové je možné rešeršní část považovat za standardní a postačující pro teoretický rámec empirické části práce. Na závěr kapitoly mohlo být zařazeno shrnutí a vlastní reflexe prospěšnosti a využitelnosti tří zvolených teoretických přístupů pro další části diplomové práce.

Třetí kapitolu tvoří tři odstavce s velmi stručnou charakteristikou okresu Kladno, která mohla být integrovaná například jako vstup do kapitoly páté. Metodické přístupy a zdroje dat jsou popsány velmi důkladně a je jim věnováno jedenáct stran textu. V tomto ohledu nemusely být představovány některé základní techniky a ukazatele (Spearmanův koeficient, migrační saldo atp.). Za stěžejní metodu je možné považovat provedené dotazníkové šetření a jeho kvantitativní vyhodnocení. Autor získal z celkového počtu 100 rozdaných dotazníků 60 nazpět, což jak sám uvádí, představuje „slušnou“ návratnost. Celkově je z metodického hlediska odvedena poctivá práce, metody a data jsou pro zodpovězení výzkumných otázek vhodně zvoleny. Lépe mohl být osvětlen výběr případové studie. Z popisu není jasné, zda se jedná o typického zástupce suburbanizované obce nebo byla při výběru spíše preferována autorova dobrá znalost lokálního sociálního prostředí. Dále by bylo vhodné alespoň zmínit, zda se jedná o kladenskou a slánskou suburbia nebo suburbia pražská. Proč byla pro vymezení zájmového území zvolena okresní hranice, která zřejmě nerespektuje přirozené suburbánní zóny Prahy a Kladna?

Empirická část práce je uvedena kapitolou s charakteristikou rezidenční suburbanizaci v okrese Kladno s využitím dat o bytové výstavbě a migraci. Pro analytické účely byly využity zóny rezidenční suburbanizace, které však vycházejí právě z dat o bytové výstavbě a migraci. Nejsem si tedy příliš jistý smyslem analýzy právě těchto ukazatelů ve vymezených zónách, která následně nemůže příliš překvapit. Nebylo by lepší například vhodnost vymezení zón „ověřit“ vlastní delimitací?

V následující části hodnocení proměn sociálně prostorové struktury pokračuje v podobné formě s využitím vývojových grafů a korelačních analýz pro věkovou a vzdělanostní strukturu. Kapitola je spíše popisná a postavená na rutinních, dobře odvedených řemeslných dovednostech statistické analýzy a kvalitního kartografického zpracování výsledků. Na závěr páté i šesté kapitoly by bylo rovněž vhodné zařadit nějaké vlastní autorovo resumé.

Stěžejní částí práce s několika novými poznatky je kapitola sedmá věnující se proměnám sociálního prostředí ve vybrané obci Buštěhrad. Popis výsledků má jednotný formát s využitím kvantitativních výsledků dotazníkového šetření a testovací charakteristikou chí-kvadrát. Práce je odvedena svědomitě a přináší řadu podstatných výsledků pro sledovanou obec. Poněkud však schází jistá kreativita práce s výsledky, zejména syntéza a zobecnění a dále i propojení na reálné mikroprocesy v území. Slabší je i práce se zdroji, které se v minulosti zabývaly stejnou problematikou a srovnání dosažených výsledků v jiných lokalitách. Citelně scházejí například zásadní výsledky dosažené v minulosti vedoucí diplomové práce dr. Špačkovou. Komparativní aspekt zcela schází, podobně i určitý vývojový pohled a bohužel také regionální diferenciaci výzkumu uvnitř zvolené případové lokality. Určitým náznakem syntetizujících přehledů jsou tabulky 18, 25 a 30, jimiž však kapitola nesmí končit, ale musí navazovat jejich interpretace.

Malá pozornost diskusi v rámci dosavadních částí práce vyvolává ve čtenáři očekávání směřující ke kapitole 8 Diskuse a závěr. Ta je však spíše souhrnem hlavních dosažených výsledků, které jsou v některých případech zajímavé a přínosné, ale nejsou zasazeny do širšího kontextu a nejsou vysvětlovány. Určitou generalizaci nabízí vypíchnutí vybraných aspektů sociálního prostředí v Buštěhradu.

2. Formální náležitosti práce

Formální úprava:	výborná
Stylistická úroveň:	velmi dobrá
Citační úroveň:	dobrá

Délka práce je přiměřená, pěkně a důkladně jsou zpracovány grafické podklady, mapy i fotografie. V práci trochu schází mapka samotné obce Buštěhrad s lokalizací jednotlivých areálů rezidenční suburbanizace. V textu je několik gramatických chyb a překlepů. Formální úroveň je však velmi dobrá.

3. Souhrn

Celkově lze považovat práci Martina Slavíčka za standardní kvantitativně pojatou analýzu tradičního geografického tématu. Práce z hlediska formy i obsahu splňuje předepsané standardy. Slabá je však provázanost jednotlivých částí práce. Vůle autora k interpretaci dosažených výsledků je malá, spokojuje se s popisem, nenahlíží příliš daleko za data. Přínosem by bylo například jiné vymezení zájmového území s ohledem na téma práce – umožnilo by porovnat suburbanizaci v okolí Slaného a Kladna a nikoli hromadně porovnávat suburbánní a nesuburbánní obce (včetně např. pražských suburbií). Často tak v analýze vystupuje příklad obce Svárov, která je ale evidentně ovlivňována spíše blízkostí Prahy než administrativní příslušností do kladenského okresu. Využití lokální znalosti a kontextu měly být určitě silnou stránkou případové studie. Lokální prostředí je ale naopak nedostatečně popsáno a neosvětleny zůstávají některé kauzální vazby výsledků na reálné procesy a jevy v území. V řadě ohledů tak chybí ke kvalitně odvedené kvantitativní práci krůček nebo spíše několik kroků směrem k dotažení do uspokojivého stavu.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě

Pro empirickou část není využita žádná teorie, které by vysvětlovala jevy a procesy v území. Jak byste mohl využít některou ze tří teoretických konceptů pro interpretaci, zobecnění a případnou predikci vývoje ve sledované lokalitě?

Které oblasti bytové výstavby se v Buštěhradu realizovaly v období 2006 a 2015? Jak se liší nové suburbánní lokality a jak jsou prostorově distribuovány na území obce? Tvoří ucelené lokality nebo je výstavba rozptýlena v různých částech obce? Jak se liší odpovědi respondentů z hlediska rozmístění v obci – například podle typu výstavby, její prostorové izolace nebo integrace?

V Praze 14. května 2018

Doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.